

SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV
a(z)
55 212 06
XLII. ELŐADÓMŰVÉSZET
NÉPZENÉSZ I. FÚVÓS SZAKMAIRÁNY
SZAKKÉPESÍTÉS RÁÉPÜLÉSHEZ

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
  - a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,
- valamint
- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet,
  - az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet,
  - a(z) 54 212 06 Népzeneész I. (szakmairány megnevezésével) megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet alapján készült.

II. A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 54 212 06

A szakképesítés megnevezése: Népzeneész I. (szakmairány megjelölésével), Népzeneész I. szakmairány: Fúvós

A szakmacsoport száma és megnevezése: 4. Művészet, közművelődés, kommunikáció

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XLII. Előadóművészet

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2

Elméleti képzési idő aránya: 40%

Gyakorlati képzési idő aránya: 60%

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: érettségi végzettség

Bemeneti kompetenciák: A Szakmai előképzettségénél meghatározott bármelyik szakképesítés megszerzésével elsajátított kompetenciák, melyeket a képző intézmény szakmai alkalmassági vizsga (írásbeli, szóbeli és gyakorlati tevékenység) keretében ellenőriz

Szakmai előképzettség: A 25/2016 (II. 25.) Kormányrendelet szerinti Országos Képzési Jegyzékben meghatározott

54 212 02 Egyházzeneész II. (szakmairány megjelölésével)

54 212 04 Jazz-zeneész II. (szakmairány megjelölésével)

54 212 05 Klasszikus zeneész II. (szakmairány megjelölésével)

54 212 06 Népzeneész II. (szakmairány megjelölésével)

54 212 08 Szórakoztató zeneész II. (szakmairány megjelölésével)

szakképesítést igazoló bizonyítvány, vagy

A 150/2012 (VII. 6.) Kormányrendelet szerinti Országos Képzési Jegyzékben meghatározott

- 54 212 02 Egyházzenesz (szakmairány megjelölésével)
 54 212 04 Jazz-zenesz (szakmairány megjelölésével)
 54 212 05 Klasszikus zenész (szakmairány megjelölésével)
 54 212 06 Népzenesz (szakmairány megjelölésével)
 54 212 08 Szórakoztató zenész (szakmairány megjelölésével)
 szakképesítést igazoló bizonyítvány, vagy
 A 133/2010 (IV. 22.) Kormányrendelet szerinti Országos Képzési Jegyzékben meghatározott
 54 212 03 Jazz-zenesz
 szakképesítést igazoló bizonyítvány, vagy
 Az 1/2006 (II. 17.) OM rendelet szerinti Országos Képzési Jegyzékben meghatározott
 54 212 02 Egyházzenesz
 54 212 04 Klasszikus zenész
 54 212 05 Népzenesz
 31 212 01 Szórakoztató zenész II.
 szakképesítést igazoló bizonyítvány, vagy
 A 37/2003 (XII. 27.) OM rendelet szerinti Országos Képzési Jegyzékben meghatározott
 52 1822 01 Egyházzenesz (a tevékenység megjelölésével)
 52 1822 02 Énekes (a műfaj megjelölésével)
 52 1822 04 Zenész (a műfaj, a szak és a hangszer megjelölésével)
 52 1822 03 Népzenesz (a hangszer és a szak megjelölésével)
 33 1822 01 Szórakoztató zenész II. (a műfaj és a hangszer megjelölésével)
 szakképesítést igazoló bizonyítványElőírt gyakorlat: nincs

Előírt gyakorlat: —

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: szükségesek, amelyek teljesítését az iskola írásbeli és gyakorlati alkalmassági vizsgán értékeli

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
Néprajz	Okleveles etnográfus pedagógiai végzettséggel
Népzeneelmélet és -történet, Népzenei lejegyzés	Okleveles etnomuzikológus pedagógiai végzettséggel, Népzeneelmélet tanár, Népzene-tanár, Okleveles etnográfus pedagógiai végzettséggel
Néptánc	Néptánc pedagógus

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: nincs

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Ötvonalas tábla vagy interaktív tábla, Földrajzi, történelmi és néprajzi térképek; A tantárgyak tematikájában meghatározott ajánlott irodalmat tartalmazó könyvtár.

V. A szakképesítés-ráépülés óraterve nappali rendszerű oktatásra

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám	heti óraszám	éves óraszám
	szabad sáv nélkül	szabad sáv nélkül	szabadsávval	szabadsávval
3/15. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év	35 óra/hét	1260 óra/év
Összes gyakorlat		160 óra		160 óra
4/16. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év	35 óra/hét	1085 óra/év
Összesen:		2237 óra		2505 óra

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja

Modul megnevezés	Népzeneész	Ráépülés			
		3/15		4/16	
		e	gy	e	gy
12061-16 Népzenei elméleti ismeretek magas szintű tevékenysége	Néprajz	2		2	
	Népzeneelmélet- és történet	4		4	
	Népzenei lejegyzés	2		2	
12059-16 Népi hangszeres zenélés magas szintű tevékenysége	Főtárgy		4		4
	Társhangszer		4		4
	Zongora kötelező		1		1
	Kamara		4		4
	Néptánc		2		2
	Hangszerismeret		2		2
	Szolfézs	2			2
	Zeneelmélet	2		2	
	Zenetörténet	2		2	
összes óra		31		31	
Gyakorlat óraszámja		17		19	
Elmélet óraszámja	14		12		
Gyakorlat aránya		60%			
Elmélet aránya		40%			

A 2. számú táblázat „A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámát” megadja a fent meghatározott heti óraszámok alapján a teljes képzési időre vonatkozó óraszámokat az egyes tantárgyak témaköreire vonatkozóan is (szabadsáv nélküli szakmai óraszámok).

2. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak óraszámát

Modul megnevezés	Népzeneész	Ráépülés			
		3/15		4/16	
	Tantárgyak	e	gy	e	gy
12061-16 Népzenei elméleti ismeretek magas szintű tevékenysége	Néprajz	72		62	
	Népzeneelmélet- és történet	144		124	
	Népzenei lejegyzés	72		62	
12059-16 Népi hangszeres zenélés magas szintű tevékenysége	Főtárgy		144		124
	Társhangszer		144		124
	Zongora kötelező		36		31
	Kamara		144		124
	Néptánc		72		62
	Hangszerismeret		72		62
	Szolfézs	72			62
	Zeneelmélet	72		62	
	Zenetörténet	72		62	
összes óra:		504	612	372	589
Gyakorlat óraszám		1361			
Elmélet óraszám		876			
Összefüggő gyakorlat		160			
Összes óra		2237			
Elmélet aránya		40%			
Gyakorlat aránya		60%			

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

A

12061-16 azonosító számú

**Népzenei elméleti ismeretek magas szintű tevékenysége
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 12061-16 azonosító számú Népzenei elméleti ismeretek magas szintű tevékenysége megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Néprajz	Népzeneelmélet és - történet	Népzenei lejegyzés
FELADATOK			
Autentikus népzenei anyagot tanulmányoz a helyszínen és autentikus népzenei felvételtől	x	x	x
Autentikus felvételeket hallás utáni lejegyez, memorizál, elemez		x	x
Az elméleti ismereteket alkalmazza a gyűjtött népzenei anyag feldolgozása során: népzenei dallam- és szöveglejegyzés, elemzés, rendszerezés, archiválás	x	x	x
A népzenei és néprajzi szakirodalom vonatkozó részeit folyamatosan feldolgozza, értelmezi, alkalmazza	x	x	x
SZAKMAI ISMERETEK			
Néprajzi, népzenei alapfogalmak biztos, helyes, értő használata	x	x	x
A tájegységek sajátos zenei nyelvezete létrejöttének néprajzi tényezői (történeti földrajz, életmód, etnikai, felekezeti viszonyok stb.)	x		
A néphagyomány, benne a népzene hagyományos gyakorlatának törvényszerűségei	x	x	
A népzene gyűjtés története, módszerei, lehetősége, technikai feltételei, szakmai, emberi vonatkozásai	x	x	x
A néptánc, hangszeres és vokális népzene összefüggései, egymásra hatása	x	x	
A magyar vokális népzene legjellemzőbb hangsorai, azok szerepe a népdalstílusokban		x	
A magyar népzene stílusa, stílusrétegei		x	
Népzenei rendszerezések, népdaltípusok és zenei jellemzőik		x	x
Az öt magyar népzenei dialektus és kistájai földrajzi, stílusrétegekhez kapcsolódó zenei és szövegműfaji jellegzetességei (dallam, intonáció, ritmika, metrum, tempó, díszítés, stílusrétegek, műfajok, hangszeres zene, előadásmód, zenehasználat stb)	x	x	
A változatképződés szerepe, tényezői és törvényszerűségei	x	x	x
A népzeneire jellemző variációs gyakorlat törvényszerűségei a dallam, a ritmika, a díszítés, a szöveg tekintetében		x	x
A magyar népi hangszerek története, osztályozása,	x	x	

típusai, földrajzi elterjedése, hangszertársulások			
A magyar népzene jeles énekes és hangszeres egyéniségeinek, együtteseinek repertoárja, használati- és előadásmódja	x	x	
A tánc típusok zenei kíséret módjai, a harmonizálás típusai a népzenei gyakorlatban		x	
A népzene és műzene kapcsolata, egymásra hatása		x	
A velünk együtt élő népek, nemzetiségek népzenei hagyományai	x	x	
A népzenei szakirodalom áttekintő, változáskövető ismerete	x	x	
A népzenei revival mozgalom, szakmai- és civilszervezetek története, a tánc ház mozgalom volt és jelenlegi kiemelkedő képviselői, szakmai műhelyei, közössége	x		
SZAKMAI KÉSZSÉGEK			
Pontos, biztos zenei hallás-és intonációs készség	x		x
Ritmus- és tempóérzék		x	x
Olvasott, hallott szakmai szöveg megértése	x	x	x
Szakmai szöveg fogalmazása szóban és írásban	x	x	x
A néphagyomány jellemző összefüggéseinek értő alkalmazása	x	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK			
Kitartás	x	x	x
Önállóság	x	x	x
Terhelhetőség	x	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK			
Motiválhatóság	x	x	x
Irányíthatóság	x	x	x
Fogalmazó készség			
MÓDSZER KOMPETENCIÁK			
Logikus gondolkodás	x	x	x
Áttekintő képesség	x	x	x
Információgyűjtés	x	x	x

1. Néprajz tantárgy

134 óra

1.1. A tantárgy tanításának célja

A néprajz tantárgy tanításának célja a ráépülésben, hogy elmélyítse a növendékben a hazánk, népünk, kulturális örökségünk, népi műveltségünk jellemzőiről, sajátosságairól tanultakat, összefüggésben értelmezze a magyar népzene létrehozó magyar paraszti kultúra jelenségeit földrajzi, történeti, társadalmi, etnikai vonatkozásban egyaránt.

Fontos célja, hogy erősítse és gyakoroltassa azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld jobb megismeréséhez, a haza és népei megbecsüléséhez és az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ez által is mélyítse el a nemzeti önismeretet, a nemzettudatot, a tevékeny hazaszeretetet.

Tudatosítsa a növendékben, hogy a néphagyomány az általános emberi értékek hordozója, ezért ismerete az általános műveltséghez is szükséges, és ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet élő hagyományainak és történelmi emlékeinek tevékeny ápolására.

Célja továbbá, hogy a növendéket felkészítse a felsőfokú tanulmányokra.

1.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A néprajzi ismereteket biztosítják a növendékek adott életkori szintjéhez igazodó kultúrtörténeti tájékozottságot.

A néprajz oktatása eredményeként a növendékek az órákon szerzett ismereteket beépítik a szakelméleti és gyakorlati órákon szerzett tudásukba, tapasztalataikba.

1.3. Témakörök

1.3.1. Néprajzi alapvetés

38 óra

A néprajzi alapfogalmak elmélyítése.

A nemzeti azonosságtudat, a közösséghez tartozás megnyilvánulási formái, tartalmi és formai jegyei, jelképei.

A közösségi hagyományok: átadás-átvétel, variálódás, szóbeliség szerepe a népi kultúrában.

A magyar nép táji-történeti tagolódásának differenciálása:

- dialektusok, tájegységek, falvak,
- földrajzi, etnikai, vallási és kulturális közösségek.

Európai és Európán kívüli hagyományos kultúrák.

1.3.2. Kutatástörténet, szakirodalmi alapvetés

8 óra

A folklórkutatás története.

A legfontosabb hazai folklór gyűjtemények.

A legfontosabb megjelent kézikönyvek, folyóiratok.

1.3.3. Társadalomnéprajz

8 óra

Társadalmi struktúra, társadalmi szabályok, a paraszti társadalom belső rendjét meghatározó jogszokások. Erkölc, mentalitás, a vallás és az egyházak szabályozó szerepe.

1.3.4. Tárgyi kultúra

10 óra

A népi díszítőművészet jelenségei és összefüggései; a szimbólumok a kultúrában, megnyilvánulásaik a folklór különböző területein.

1.3.5. Folklór

48 óra

Az eddig tanultak elmélyítése, az ismeretek szélesítése.

Népi természetismeret, néphit, népi gyógyászat

Népi vallásosság: a különböző felekezetek vallási néprajzának jellegzetességei, összefüggései a népszokásokkal.

A népi epika és líra tartalmi műfajai.

A kiemelkedő egyéniségek szerepe a folklórban.

A magyar néptánc történetére és stílusrétegeire vonatkozó tudás elmélyítése.

A tánc hagyományozódásának alkalmi az egyéni emberi és a közösségi élet tükrében.

A népköltészet és a műköltészet kölcsönhatásának jelenségei, azok elemzése.

A folklorizmus és folklorizáció jelenségeinek elemzése.

1.3.6. Hon- és népismeret

22 óra

Tanulmányi kirándulások: népi műemlékek, helyi gyűjtemények, tájházak, múzeumok látogatása.

Csoportos és önálló gyűjtőmunka, és bemutatása elemzése.

Részvétel különböző honismereti, néprajzi, népzenei és néptánc előadásokon, konferenciákon.

Kiemelkedő folklórrendezvények látogatása és elemzése.

1.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

1.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat				
2.	kiselőadás	x	x		
3.	megbeszélés		x	x	
4.	vita			x	
5.	projekt	x	x		
6.	kooperatív tanulás		x		
7.	szerepjáték		x	x	
8.	házi feladat	x	x		
9.	szemléltetés			x	audiovizuális eszközök

1.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

2.1. A tantárgy tanításának célja

A Népzeneelmélet és történet tantárgy tanításának célja, hogy a növendék további átfogó és összefüggő ismeretekre tegyen szert a magyar népzenei hagyomány énekes és hangszeres anyagában. Elemző és értelmező módon dolgozza fel a tárgy ismeretanyagát, legyen képes megszerzett tudását saját hangszeres repertoárjának elmélyült megismerése szolgálatába állítani.

Szélesítse repertoárját, alakítsa ki a tárgy segítségével földrajzi dialektusokra, kistájakra, műfajokra, stílusokra és stílusrétegre nézve reprezentatív memorizált repertoárt.

Fontos célja, hogy népzenei példákkal világítsa rá a Kárpát-medencében élő népek hagyományos kultúrájának összefüggéseire, az együttélésből fakadó kulturális kölcsönhatás jelenségeire, valamint, hogy kiindulópontot nyújtson a Kárpát-medencén kívüli európai és az Európán kívüli hagyományos zenei kultúrák megismeréséhez.

Kiemelt célja, hogy példák segítségével rávilágítsa a népzene és műzene kapcsolatára, különös tekintettel a magyar zenetörténet jelentős egyéniségeire.

2.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A Népzeneelmélet és történet tárgy felhasználja, megerősíti a történelem, a földrajz, a néprajz, a magyar és világirodalom, a klasszikus zeneirodalom és zenetörténet, valamint a művészettörténet tanult ismeretanyagát

Az idegen nyelvek ismerete nélkülözhetetlenek a zenei szakkifejezéseknél.

A néptánc lehetőséget ad a növendék számára arra, hogy megtapasztalja a zene-ének-tánc hagyományban kiforrott egységét.

2.3. Témakörök**2.3.1. A népzene gyűjtése és kutatásának története****10 óra**

A népzene gyűjtés, archiválás és kutatás legújabb módszerei, eredményei. Korunk legfontosabb kutatási területei, magyar népzene kutatóinak eredményei.

A korszerű népzenei anyagközlés szempontrendszer.

2.3.2. A népzene kutatás alapjai**10 óra**

Népzeneelméleti fogalmak, a magyar népzene összetevői, történeti rétegei, társadalmi szerepe, esztétikai jelentősége.

Vargyas Lajos: A magyarság népzeneje. Második javított kiadás (CD-ROM), Budapest, 2002. Internetes változat: <http://mek.oszk.hu/02000/02074>

2.3.3. A magyar népzene dialektusterületei**100 óra**

Az öt magyar népzenei dialektus vokális és hangszeres népzenei anyagának, a népzenei dialektusokra, stílusokra, előadásmódra, műfajokra jellemző előadási gyakorlatának átfogó, elemző megismerése, a felsorolt szempontokra nézve reprezentatív repertoár kialakításával.

A témakör feldolgozásához ajánlott:

– A Magyar Népzenei Antológia digitális összkiadása

– A magyar népzene dialektusterületei c. fejezet Vargyas Lajos: Magyar népzene, in: Magyar Néprajz VI. c. kötetből. Budapest, 1990. Internetes változat: <http://mek.oszk.hu/02100/02152/html/06/6.html>

2.3.4. A magyar néptáncok zenéje**78 óra**

A magyar népi tánczene áttekintő ismerete, a népzenei dialektusok, tánc típusok, kíséretmódok figyelembevételével, hangzó felvételeken és kottapéldákon keresztül.

A témakör feldolgozásához ajánlott:

– Népi tánczenére vonatkozó fejezetek, fejezetrészletek A magyar nép és nemzetiségeinek táncgyománya c. kötetből. Szerk. Felföldi László – Pesovár Ernő. Budapest, 1997

– A táncok ritmuskísérete című fejezet Pávai István: Az erdélyi és a moldvai magyarság népi tánczeneje c. kötetből. Budapest, 1993, 1998.

Sárosi Bálint: Hangszeres népzenei hagyomány. (Balassi Kiadó, Budapest, 2008.) és hangzó CD-melléklete

2.3.5. A rokon- és szomszéd népek népzeneje 20 óra

A magyarság eredete, zenei kapcsolata a rokon és szomszéd népekkel, a szóban forgó népek zenéjének áttekintő megismerése, hangzó és kottapéldákon keresztül.

Ajánlott irodalom:

Bartók Béla: Népzeneink és a szomszéd népek népzeneje. Budapest, 1934.

2.3.6. A hagyományos előadásmód kérdései a népzeneben 10 óra

Az előadásmód, hangvétel, énekes díszítés és hangszeres cifrázás, hangszeres kíséretmód jellemzői hangzó példákon keresztül.

A népzene élete: a változatképződés törvényszerűségei és jelenségei példákon keresztül.

Ajánlott irodalom:

Vargyas Lajos: A magyarság népzeneje (Planétás Kiadó, Budapest, 2006.) és hangzó CD-melléklete

2.3.7. Népzene és műzene kapcsolata 20 óra

A magyar népzene szerepe a 20-21. századi európai műzenében

A survival és revival legújabb jelenségei

2.3.8. Kitekintés az európai és Európán kívül hagyományos zenei kultúrákra 20 óra

A hagyományos zenei kultúrák általános zenei jelenségeinek (hangsorok, ritmika, lüktetés, funkciók, műfajok, formai megoldások stb.) bemutatása példák segítségével

2.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

2.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

2.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	zenehallgatás			x	audiovizuális eszközök
2.	megbeszélés			x	
3.	vita			x	
4.	projekt	x	x		
5.	kooperatív tanulás		x		
6.	szerepjáték		x	x	
7.	házi feladat	x			

8.	autentikus népzenei felvételek hallás utáni lejegyzése	x			audiovizuális eszközök
9.	autentikus népzenei felvételek hallás utáni elemzése		x	x	audiovizuális eszközök
10.	szemléltetés			x	audiovizuális eszközök
11.	hangszeres zenélés	x			hangszerek
12.	együtténeklés		x	x	
13.	együttzenélés		x	x	
14.	kiselőadás	x	x		

2.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

2.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel

3. Népzenei lejegyzés tantárgy

134 óra

3.1. A tantárgy tanításának célja

A Népzenei lejegyzés a Népzeneelmélet és történet, valamint a Főtárgy és Kamarazene tárgyak legfontosabb kiegészítője. Célja, hogy a növendék a magyar népzenei hagyomány énekes és hangszeres anyaga elemző lejegyzésének alapelveit, jelrendszerét, gyakorlatát elsajátítsa, ezzel is segítse magas szintű énekes, hangszeres tevékenységét.

A Népzenei lejegyzés gyakorlása során a növendék a magyar népzene elméletének megismerése, valamint az énekes és hangszeres repertoár gyakorlása közben elemző módon kap képet a magyar népzene dallamstílusai, stílusrétegei, népdaltípusai, hangsorai, ritmikai, metrum-béli viszonyai jellemzőiről. Megfigyeli a magyar népzene táji, műfaji, jellegzetességeit, azok előadásmódjának rögzítése során.

3.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A Népzenei lejegyzés tárgy szorosan kapcsolódik a Népzeneelmélet- és történet, Néprajz, Főtárgy, Kamarazene, Szolfézs, Zeneelmélet anyagához.

Az idegen nyelvek nélkülözhetetlenek a zenei szakkifejezéseknél.

3.3. Témakörök

3.3.1. A népzenei lejegyzés története és funkciói

10 óra

A dallamlejegyzés történeti folyamatának áttekintése. A digitális kottázás lehetőségei, előnyei, veszélyei, szabályai különböző funkciókban.

A „puszta fülű” lejegyzések gyakorlata és jelentősége, értelmezése, újrateremtése hangszereken és énekszóval.

Jeles népzenei lejegyzők kottázási szemlélete, jelrendszere (Bartók Béla, Kodály Zoltán, Lajtha László, Kiss Lajos, Paksa Katalin, Tari Lujza és mások) konkrét példákon keresztül.

A kottahasználat eltérő funkcióinak hatása a népzenei lejegyzésre, konkrét példákon keresztül.

3.3.2. A népzenei lejegyzés jelrendszere

17 óra

A különböző hangszerek illetve énekes előadás zenei anyagának lejegyzési specialitásai a hangszer- illetve énektechnika függvényében, konkrét példákon keresztül.

A népzenei lejegyzések zenei és effektuális elemei a vokális és hangszeres népzene lejegyzésében konkrét példákon keresztül.

A népzenei partitúra készítésének gyakorlata, konkrét példákon keresztül.

3.3.3. Vokális népzenei felvételek lejegyzése

50 óra

A magyar nyelvterület népzenei dialektusaiból reprezentatív igénnyel válogatott népdalok autentikus népzenei felvételekről történő részletes lejegyzése a népzenei lejegyzés tudományos szabályainak és jelrendszerének alkalmazásával.

3.3.4. Hangszeres népzenei felvételek lejegyzése

57 óra

A magyar nyelvterület népzenei dialektusaiból reprezentatív igénnyel válogatott hangszeres dallamok autentikus népzenei felvételekről történő részletes lejegyzése a népzenei lejegyzés tudományos szabályainak és jelrendszerének alkalmazásával.

3.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

3.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

3.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	zenehallgatás			x	audiovizuális eszközök
2.	szemléltetés			x	audiovizuális eszközök
3.	magyarázat			x	
4.	önálló gyakorlás	x	x		
5.	házi feladat	x			

3.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

3.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

12059-16 azonosító számú

**Népi hangszeres zenélés magas szintű tevékenysége
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 12059-16 azonosító számú Népi hangszeres zenélés magas szintű tevékenysége megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Főtárgy	Tárhangszer/ének	Zongora kötelező	Kamara	Néptánc	Szolfézs	Zeneelmélet	Zenetörténet	Hangszerismeret
FELADATOK									
Zenei képességeit, általános zenei és népzenei elméleti tudását folyamatosan fejleszti	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gyakorlatban is tudja alkalmazni és a népi harmonizálás szabályait				x		x	x		
Diktálás után akkordfűzési gyakorlatot játszik, lejegyez							x		
Az akkordok jelöléseit helyesen alkalmazza				x		x	x		
A zenei folyamatokat harmóniailag elemzi	x	x	x	x		x	x		
A zenei folyamatokat formailag elemzi	x	x	x	x		x	x	x	
Pontosan értelmezi a zenei műszavakat, előadási jeleket, utasításokat	x	x	x	x	x	x	x	x	
A saját hangszere szempontjából földrajzilag, műfajilag és előadásmódban reprezentatív, alkatának, egyéniségének, beállítódásának is megfelelő népzenei repertoárt alakít ki, melyet folyamatosan bővít	x	x		x	x				
Repertoárját biztonsággal memorizálja, azt hosszú távon fejben tartja	x	x		x	x				
Repertoárját folyamatosan gyakorolja	x	x		x	x				
Hangszerét, hangszereit karbantartja	x		x		x				x
Szólistaként és hangszerének megfelelő autentikus népzenei együttesekben muzsikál, együttest vezet				x					
Népzenei előadásokat, táncházakat, táborokat tervez, szervez, azokban közreműködik	x		x	x	x				x
Közreműködik népzenei alkalmazott zeneként megjelenítő műsorokban (film, színház, táncszínház, rádiójáték stb.)	x	x		x	x				
A fellépéséhez szakmailag minden tekintetben felkészül	x		x	x	x				
Hangszerét természetesen, oldottan kezeli, a zenét kifejező, egyéni, stílusos hangon szólaltatja meg	x			x	x				

Szükség esetén megfelelő hangmagasságba transzponálja az eredeti hangzó felvételekről tanult népzenei anyagot	x	x		x			x		
Egységes hangnemi szerkezetbe rendezi népzenei összeállításait a lehetséges hangnemi kapcsolódási módok ismeretében	x	x		x			x		
Az előadáson helyes tempóban, zeneileg pontosan, megfelelő technikai színvonalon szólaltatja meg a repertoárját	x	x	x	x	x				x
SZAKMAI ISMERETEK									
Saját hangszere népzenei irodalmának ismerete és folyamatos bővítése	x	x		x					x
Kimunkált hangszerteknikai tudáson alapuló biztonságérzet és előadói készség	x	x		x		x			x
Érzelmileg átélt, hiteles előadásmód	x			x	x	x			x
A népzenei anyag stílusos, pontos, tagolt, kifejező, technikai és zenei szempontból magas színvonalú, tudatos előadás	x			x	x				
Az elméletben tanultak alkalmazása saját hangszerén, kamarazenélésében	x	x		x	x	x	x	x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK									
Pontos zenei hallás-és intonációs készség	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ritmus-, metrum-, tempó-, karakter- és stílusérzék	x	x	x	x	x	x	x	x	
Biztos zenei ízlés, muzikalitás	x	x	x	x	x	x	x	x	
Érzelmileg átélt, hiteles előadás	x	x	x	x	x				
Magas szintű hangszerteknikai készség	x	x	x	x					x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK									
Elhivatottság, elkötelezettség	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Fejlődőképesség, önfejlesztés	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Szorgalom, igyekezet	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK									
Interperszonális rugalmasság	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kezdeményező készség	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konfliktusmegoldó készség	x	x	x	x	x	x	x	x	x
MÓDSZER KOMPETENCIÁK									
Kreativitás, ötletgazdagság	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Módszeres munkavégzés	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Figyelem összpontosítás	x	x	x	x	x	x	x	x	x

4. Népi hangszeres zenélés főtárgy

340 óra/268 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A népi fúvós hangszereknél a ráépülésben cél

- az alapképzésben megszerzett tudás bővítése, elmélyítése,
- kiemelkedő hangszerjátékosok repertoárjának megismerése, megtanulása,
- egy-egy tájegység, falu kiváló muzsikusai repertoárjának, játékmódjának tudatos megfigyelése, összehasonlítása, elsajátítása; a különbségek és hasonlóságok felfedezése, megértése,
- hangszere interetnikus kapcsolatainak elméleti és gyakorlati felfedezése,
- speciális játéktechnikák elsajátítása,
- a variálási képesség és improvizációs gyakorlat fejlesztése,
- a repertoár mennyiségének és minőségének növelése.

Fontos lehetőség, hogy ismereteit szélesítse a különféle fafúvós hangszerek megszólaltatásával, megtanulásával.

4.1. Népi furulyák

4.1.1. A tantárgy tanításának célja

A furulya főtárgy tanításának célja olyan népi fúvós hangszereken játszó zenészek képzése, akik képesek a hagyományos magyar népzenei darabok stílushű, hiteles és zenei élményt adó megszólaltatására, továbbadására, a népzene önálló továbbtanulására (felvételek, kották és saját népzenei gyűjtések alapján), valamint középfokú szakismeretet igénylő közművelődési feladatok ellátására.

Sajátítsák el a tanulók a népzene gondolkodásmódját, ami a megformálás szabályaira támaszkodva mindig újraalkotja, és sohasem másolja a dallamokat. Jussanak el tehát a beszélt anyanyelvhez hasonlóan a zene anyanyelvi szintű tudásának közelébe. Kapjanak bevezetést a népzene teljes világképebe.

Ismertesse meg

- a furulyák fontosabb típusait, fajtáinak és a dudának a játéktechnikáját,
- a magyar népzene stílusait, a népzenei dialektusterületeket és azok jellemző zenei vonásait,
- a magyar népzene főbb műfajait, valamint tánc típusait,
- a népzene előadásmódját.

Fejlessze a tanuló

- hallását,
- a nyelvvel összefüggő ritmus- és hangsúlyérzékét,
- stílusérzékét,
- rögtönzőképességét,
- zenei emlékezetét,
- képességét dallamok rögtönző összefűzésére, táncjátékok és ciklusok kialakítására,
- önálló lényegfelismerő képességét.

A tanuló rendelkezék

- az adott stílus és földrajzi terület előadói hagyományára épülő rögtönzőképességgel,
- zenei emlékezőtehetséggel,
- megfelelő prozódiai képességgel,
- tánc kísérel rutinnal,
- jó lapról olvasási képességgel.

A tanuló ismerje

- hangszerei történetét, típusait a magyar nyelvterületen, és szélesebb elterjedtségét legalább Európában,

- hangszeri repertoárját (annak jellemző részeit) és előadói hagyományát a magyar nyelvterület különböző vidékein,
- a szomszéd népek hasonló hangszerait, és tudjon példákat azok repertoárjából.

4.1.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A növendékek képzéséhez elengedhetetlen más tantárgyak ismeretanyagának beépítése. A tantárgy a fizika, történelem, néprajz, néptánc, zeneelmélet tárgyakkal áll kapcsolatban. A fizikából a zenei hang akusztikai tulajdonságait, a zenei hangsor és a felhangrendszer mély kapcsolatát ismerheti meg a tanuló, különös tekintettel a hangképzőnyílás nélküli tilinkóra. A történelem segít elhelyezni népzeneinket a magyarság őstörténetében és a honfoglalás utáni történetében. A néprajz megmutatja a zene helyét a hagyományos közösségekben. A néptánc segít a táncdallamok helyes ritmikái, tempó- és hang-súlybeli értelmezésében. A zeneelmélet a népzene önálló tanulmányozásához szükséges ismereteket adja meg.

4.1.3. Témakörök

A javasolt zenei anyag kiválasztását mindig a tanuló technikai tudása, muzikalitása és zenei érettsége határozza meg. Az előírt anyag mindig az elvégzendő minimumot jelenti, amelynél többet végezni kívánatos és hasznos.

4.1.3.1. Technikai fejlesztés

68 óra/68óra

A tanuló legyen képes

- természetes hangszerkezelésre,
- tiszta intonációra,
- a hangszín, a hang kialakítására, díszítésére a hagyomány adta kereteken belül,
- hangszeres népzenei darabok önálló megtanulására felvételtől,
- énekes dallamok megformálására hangszeren az adott stíluson belül,
- népdalok és hangszeres darabok értelmes, tagolt előadására, és a helyes deklamáció alkalmazására,
- táncrendek eljátszására helyes sorrendben.
- középfokú felkészültséget igénylő közművelődési munka elvégzésére

4.1.3.2. Anyagismeret

170 óra/115

óra

Különböző népzenei dialektusokból, karakterekből válogatott program kialakítása az ajánlott tananyag segítségével.

Zenei anyag 1.

Hatlyukú furulya:

- a hatlyukú furulya alsó 15 hangjának használata,
- az ajakkal segített felhangos fúvástechnika kialakítása,
- a staccato és a legato játék alapelemeinek elsajátítása

Az anyag a bartóki IV. dialektusra, azon belül a Székelyföld anyagára épül. Variálás és díszítés a székely furulya-stílus szabályai szerint.

Zenei anyag 2.

Hatlyukú furulya, valamint kettős furulya:

- a hatlyukú furulya két oktávjának használata,
- torokhangos kíséret (gutturális hang),

- a kettős-furulya játékmódja: gyimesi dallamok, díszítés és variálás a gyimesi furulyastílus szabályai szerint.

A zenei anyag a bartóki II. népzenei dialektusterület anyagából merít, egyenlő arányban a régi stílusrétegekből és az új népdal-stílusból.

A palóc furulyajáték ismeretanyagának további bővítése:

- a semleges hangsorú furulyák használata,
- dudánóták furulyán.

Zenei anyag 3.

Hatlyukú furulya, hosszúfurulya (ötlyukú furulya):

- a bartóki I. népzenei dialektus dallamai és a fentebbi hang-szerek játékmódja,
- ismerkedés a dunántúli „hosszi furuglá”-val,
- a 2. átfújás használata hosszúfurulyán,
- a torokhangos kíséret szabályai hosszúfurulyán (a dallam záró-hangja a furulya alaphangja – hatlyukú és ötlyukú hosszúfurulyán egyaránt).

Zenei anyag 4.

Hatlyukú furulya, hangképzőnyílás nélküli furulya (tilinkó) és duda:

- dudaszerű furulyajáték,
- a főhangok közötti díszítmények, figurák mindkét hangszeren,
- a hatlyukú furulya 2. és 3. átfújása,
- tilinkójáték (moldvai dallamanyag alapján: a „tavaszi havajgatás”),
- ismerkedés a mezőségi, széki, Nagyenyed környéki és moldvai furulyazenével,
- ismerkedés a zoboralji és a moldvai dudazenével (vokális duda-nóták alakjában is),
- ismerkedés a szomszéd népek hangszereivel és dallamaival,
- önálló dallamtanulás, -lejegyzés.

4.2. Duda

4.2.1. A tantárgy tanításának célja

A duda főtárgy tanításának célja olyan népi fúvós hangszereken játszó zenészek képzése, akik képesek a hagyományos magyar népzenei darabok stílushű, hiteles és zenei élményt adó megszólaltatására, továbbadására, a népzene önálló továbbtanulására (felvételek, kották és saját népzenei gyűjtések alapján), valamint középfokú szakismeretet igénylő közművelődési feladatok ellátására.

Sajátítsák el a tanulók a népzene gondolkodásmódját, ami a megformálás szabályaira támaszkodva mindig újraalkotja, és sohasem másolja a dallamokat. Jussanak el tehát a beszélt anyanyelvhez hasonlóan a zene anyanyelvi szintű tudásának közelébe. Kapjanak bevezetést a népzene teljes világképebe.

Ismertesse meg

- a duda fontosabb típusait, fajtáinak játéktechnikáját,
- a magyar népzene stílusait, a népzenei dialektusterületeket és azok jellemző zenei vonásait,
- a magyar népzene főbb műfajait, valamint tánc típusait,
- a népzene előadásmódját.

Fejlessze a tanuló

- hallását,
- a nyelvvel összefüggő ritmus- és hangsúlyérzékét,
- stílusérzékét,
- rögtönzőképességét,

- zenei emlékezetét,
- képességét dallamok rögtönző összefűzésére, táncételek és ciklusok kialakítására, önálló lényegfelismerő képességét.

A tanuló rendelkezzen

- az adott stílus és földrajzi terület előadói hagyományára épülő rögtönzőképességgel,
- zenei emlékezőtehetséggel,
- megfelelő prozódiai képességgel,
- tánc kísérelő rutinnal,
- ének kísérelő rutinnal,
- jó lapról olvasási képességgel.

A tanuló ismerje

- hangszerei történetét, típusait a magyar nyelvterületen, és szélesebb elterjedtségét legalább Európában,
- hangszerei repertoárját (annak jellemző részeit) és előadói hagyományát a magyar nyelvterület különböző vidékein,
- a szomszéd népek hasonló hangszereit, és tudjon példákat azok repertoárjából.

4.2.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A növendékek képzéséhez elengedhetetlen más tantárgyak ismeretanyagának beépítése.

A tantárgy a fizika, történelem, néprajz, néptánc, zeneelmélet tárgyakkal áll kapcsolatban. A fizikából a zenei hang akusztikai tulajdonságait, a zenei hangsor és a felhangrendszer mély kapcsolatát ismerheti meg a tanuló. A történelem segít elhelyezni népzeneinket a magyarság őstörténetében és a honfoglalás utáni történetében. A néprajz megmutatja a zene helyét a hagyományos közösségben. A néptánc segít a táncdallamok helyes ritmikai, tempó- és hangsúlybeli értelmezésében.

A zeneelmélet a népzene önálló tanulmányozásához szükséges ismereteket adja meg.

4.2.3. Témakörök

A duda a magyar népzeneben mára csak a bartóki II. népzenei dialektusterületre (Észak), a Dunántúlra és Moldvára szorult vissza, technikailag viszont meglehetősen nehéz hangszer (a bőrben levő nyomás – ami a tiszta intonáció kulcskérdése – és a dallamjáték, valamint a kontraszton való játék összehangolása igen fáradságos tanulási folyamat).

Mivel a néphagyományban dudásaink hangszertanulásukat szinte kivétel nélkül furulyán kezdték, e kerettantervben is összekötjük a két hangszert. A dudajátékosnak a furulyajáték alapjait el kell sajátítani.

4.2.3.1. Technikai fejlesztés

68 óra/68óra

A tanuló legyen képes

- természetes hangszerkezelésre,
- hangszerének karbantartására,
- hangszere pontos behangolására,
- tiszta intonációra,
- a hangszín, a hang kialakítására, díszítésére a hagyomány adta kereteken belül,
- hangszeres népzenei darabok önálló megtanulására felvételtől,
- énekes dallamok megformálására hangszerein az adott stíluson belül,
- népdalok és hangszeres darabok értelmes, tagolt előadására, és a helyes deklamáció alkalmazására,
- táncrendek eljátszására helyes sorrendben.
- népszokások hagyományhű kísérelésére,
- középfokú felkészültséget igénylő közművelődési munka elvégzésére.

4.2.3.2. Anyagismeret *óra*

170 óra/115

A javasolt zenei anyag kiválasztását mindig a tanuló technikai tudása, muzikalitása és zenei érettsége határozza meg.

Zenei anyag 1.

Hatlyukú furulya:

- a hatlyukú furulya alsó 15 hangjának használata,
- az ajakkal segített felhangos fúvástechnika kialakítása,
- a staccato és a legato játék alapelemeinek elsajátítása

Az anyag a bartóki IV. dialektusra, azon belül a Székelyföld anyagára épül. Variálás és díszítés a székely furulya-stílus szabályai szerint.

Zenei anyag 2.

Hatlyukú furulya, duda:

- a palóc furulyajáték,
- semleges hangsorú furulyák,
- dudanóták furulyán,
- intonálás dudán; hangok elválasztása előkéekkel és staccato imitálásával dudán (ún. „nyitott” és „zárt” játék; a kontrasíp zárt, csak a záróhangok elválasztásánál használjuk.)

A zenei anyag a bartóki II. népzenei dialektusterület anyagából merít, egyenlő arányban a régi stílusrétegekből és az új népdalstílusból

Zenei anyag 3.

Dudautánzó furulyajáték (a dallam záróhangja a furulya alaphangja mind az alsó, mind a felső oktávon).

A főhangok közötti díszítőhangok, figurák, mindkét hangszeren.

A dallamhangokat szétválasztó kontrajáték dudán.

A dallamrepertoár bővítése népszokásdallamokkal (kiemelt tekintettel a furulyának és a dudának a palóc karácsonyi ünnepkörben betöltött szerepére), illetve a népi tánczenéből.

Zenei anyag 4.

Hatlyukú furulya, hosszúfurulya (ötlyukú furulya) és duda:

- a bartóki I. népzenei dialektus dallamai és a fentebbi hangszerek játékmódja,
- ismerkedés a dunántúli „hosszi furuglá”-val,
- a 2. átfújás használata hosszúfurulyán,
- a torokhangos kíséret szabályai hosszúfurulyán (a dallam záróhangja a furulya alaphangja, hatlyukú és ötlyukú hosszúfurulyán egyaránt),
- ismerkedés a dunántúli duda-repertoárral, a dallamhangokat elválasztó kontrajáték dudán,
- önálló tanulás felvételtől, dallamlejegyzés.

Zenei anyag 5.

Tilinkójáték.

Ismerkedés a gyimesi, széki, és moldvai furulyazenével.

A Hont megyei dudastílus, ritmusaprózó kontrajáték.

Ismerkedés a zoboralji és a moldvai dudazenével, vokális dudanótákkal.

Ismerkedés a szomszéd népek hangszereivel és dallamaival.

Önálló dallamtanulás, -lejegyzés.

4.3. Népi klarinét

4.3.1. A tantárgy tanításának célja

A népi klarinét szakközépiskolai tanításának a célja, hogy a növendékek a zeneiskolai klasszikus (esetleg népi) oktatásra alapozva olyan átfogó, mindenre kiterjedő hangszeres képzést kapjanak, és olyan zenei műveltségre tegyenek szert, amely alkalmassá teszi őket a szakirányú felsőoktatásban való részvételre, illetve közép-fokú népzenei felkészültséget igénylő munkakörök betöltésére és feladatok elvégzésére.

A program ismertesse meg a növendékekkel

- a zenét, mint alapvető kifejezési formát, ezen belül a népzeneét és annak jelentőségét,
- a népzene kapcsolatát más zenei műfajokkal és más művészeti ágakkal,
- a klarinét kialakulását, fejlődésének történetét és kapcsolatát az ősi, illetve népi fúvós hangszerekkel,
- a klarinét szerepét és stílusos használatát a magyar népzene stílusrétegei és földrajzi területei alapján,
- a hangszer használatát a hazánkban élő nemzetiségek, illetve a szomszéd népek zenéjében,
- a klasszikus klarinét-repertoár népzenei ihletésű darabjait.

A program fejlessze módszeresen és sokoldalúan a tanuló

- zenei képességeit: hallását, harmonia- és ritmusérzékét, memóriáját, továbbá érzékenységét a kifejezés, a dinamika és a hang-szín árnyalataira,
- variációs és improvizációs készségét,
- zenei ízlését és stílusérzékét.

A program alakítson ki

- fejlett, mindenre kiterjedő légzéstechnikát,
- sokszínű zenei kifejezésre alkalmas, dinamikai árnyalatokban és hangszínekben gazdag klarinéthangot,
- megfelelő gyorsaságú és irányítható hangindítást,
- egyenletes, virtuóz darabok játszására is alkalmas ujjtechnikát

4.3.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A növendékek képzéséhez elengedhetetlen más tantárgyak ismeretanyagának beépítése.

A tantárgy a fizika, történelem, néprajz, néptánc, zeneelmélet tárgyakkal áll kapcsolatban. A fizikából a zenei hang akusztikai tulajdonságait, a zenei hangsor és a felhangrendszer mély kapcsolatát ismerheti meg a tanuló. A történelem segít elhelyezni népzeneinket a magyarság őstörténetében és a honfoglalás utáni történetében. A néprajz megmutatja a zene helyét a hagyományos közösségekben. A néptánc segít a táncdallamok helyes ritmikai, tempó- és hang-súlybeli értelmezésében.

A zeneelmélet a népzene önálló tanulmányozásához szükséges ismereteket adja meg.

4.3.3. Témakörök

4.3.3.1. Technikai fejlesztés

68óra/68 óra

A tökéletes légzéstechnika megalapozása.

A helyes levegővezetés fontosságának tudatosítása.

Különböző karakterű hangok képzésére alkalmas szájtartás kialakítása.

A különböző hangindításfajták tökéletesítése, technikájának tudatosítása.

A hangindítás lazaságának és gyorsaságának fejlesztése.

Laza test- és kéztartás kialakítása.

Játék Esz-, D- és A-klarinéton.

A klarinét játékmódja szólóban, vonós- és fúvószenekarban.

Játék A-klarinéton.

Az ún. „német rendszer” fogásainak elsajátítása.
A technikai és zenei megvalósítás összhangjának fejlesztése.
A hangszeres dallamok énekes változatainak megtanulása.
Énekelt vagy más hangszeren előadott dallam alapján klarinét variáns elkészítése, illetve rögtönzése.
Dallamvariánsok rögtönzése adott zenei stíluson belül, illetve különböző tájegységek stíluskeretei között.
Egyes dallamok különböző változatai a tájegység, az adott zenekari környezet és a használt klarinétfajta függvényében.
Hosszabb zenei folyamatok összeállítása és játéka, közjátékok, utójátékok rögtönzése.
Rendszeres gyakorlásra és zenehallgatásra alapuló munkamódszer kialakítása.
Történelmi áttekintés: a klarinét kialakulása, fejlődésének története és kapcsolata az ősi, illetve népi fúvós hangszerekkel.

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- a helyes légzéstechnika alkalmazására,
- skálák játszására az összes hangnemben,
- tiszta intonációra és emellett speciális intonációs feladatok megoldására,
- különböző dinamikai árnyalatok és hangszínek alkalmazására, játékára,
- a népzenei praxisnak megfelelően hallás után tanulni és a dallamokat megfelelő színvonalon lejegyezni,
- biztosan memorizálni, a tanult darabok többségét kotta nélkül játszani,
- koncertszámok, illetve teljes tánczenei folyamatok zenéjét összeállítani és előadni, illetve népzenei csoportját (ha van) a színpadi szerepléskor irányítani.

Rendelkezzék

- igényes, fejlett hallással,
- biztos memóriával,
- biztos tempótartással és ritmusérzéssel,
- jó formaérzéssel (pl. jó periódusérzéssel),
- jó előadókészséggel és színpadi rutinnal.

4.3.3.2. Anyagismeret

170 óra/1150 óra

A javasolt zenei anyag kiválasztását mindig a tanuló technikai tudása, muzikalitása és zenei érettsége határozza meg.

A népi klarinét tantárgyhoz készített kerettanterv az egyes évfolyamoknál igyekszik beépíteni a képzésbe minden olyan klasszikus zenéből vett elemet, amely a biztos hangszerkezelést, jó technikát fejleszt, valamint megismerteti a népzene műzenei felhasználásával.

Ezért minden évfolyam tananyagánál a klasszikus zenében használt etűdfüzetek használatát, illetve előadási darabok megtanulását javasoljuk, majd ezeket kövesse a népzenei anyag.

Népzenei anyag 1.

Bevezetés a bartóki I. népzenei dialektus hangszeres zenei anyagába: Dél-Dunántúl. Ugrós, Lassú csárdás, Friss csárdás, Verbunk.

„Dudálás” – dudautánzás klarinéton, Verbunk

Délkelet-Dunántúl: ugrós-, párnatánc-, kanásztáncdallamok.

Kalocsai „Mars”, Lassú csárdás, Friss csárdás, Verbunk.

Népzenei anyag 2.

Ismerkedés a bartóki III. dialektussal: Kelet-Magyarország, Szatmár. Magyar verbunk, Lassú csárdás, Friss csárdás, Oláhos, Botoló (az utóbbi a cigány folklór részeként).

Népzenei anyag 3.

Ismerkedés a bartóki IV. népzenei dialektusterület zenéjével:

Bukovina és a Székelyföld népzeneje (Udvarhely megye, Maros-Torda megye).

A bukovinai székely hangszeres zenei anyagból: „A juhait kereső pásztor”, „Hétféle” táncdallam (pl. „Mazur”, „Silladri”, „Verbunk” stb.), „Ardeleana” (Ardeleanka), Csárdás.

Udvarhely: Csúrdöngölő, Székely verbunk, Sebes.

Maros-Torda megye: Sebes, Legényes, Forгатós.

Valamint a Székelyföld egyéb területeiről: Verbunk, Lassú csárdás, Sebes csárdás, Forгатós.

Népzenei anyag 4.

Ismerkedés a bartóki II. népzenei dialektusterület zenéjével: észak-magyarországi területek (főleg Heves, Nógrád és Pest megye) Borsod és a Felvidék (volt Gömör, Pozsony, valamint Esztergom megye).

Palócvidek: Pozsik István énekes, furulyás (Bükkszék, Heves megye) klarinétos anyaga Sárosi Bálint gyűjtéséből, valamint Manga János, Borsai Ilona és mások népzene gyűjtéseiből válogatott anyag.

Klarinét a cigányzenekarban: Kartal (Pest megye, Galga-mente). Lassú csárdás, Friss csárdás, Lakodalmi kíséző, Menyasszonyfektető, továbbá: Vasvári verbunk, Csárdás (Domaháza, Borsod-Abaúj-Zemplén megye).

A szlovákiai magyar területekről: ismerkedés Gömör megye népzenejével. Verbunk, Csárdás, Friss.

A Csallóköz népzeneje (szlovákiai magyar hangszeres népzene): Kürt (volt Esztergom megye).

A hagyományos lakodalom repertoárja, valamint (Bihari stb.) Verbunkosok és Frissek.

Ismerkedés a magyarországi nemzetiségek zenéjével: maglódi szlovák táncok. „Cifruválás” (verbunk), illetve „Páros cifruválás”, Lassú csárdás, Friss csárdás, „Csupkálás” (Mártogató), Mars.

Népzenei anyag 5.

A bartóki III. népzenei dialektusterület ismeretanyagának bővítése: Dél-Alföld.

A parlando-rubato stílus előadásának tökéletesítése klasszikus értékű vokális népdalokon, pásztordalokon, továbbá Hallgató, Lassú csárdás, Friss csárdás, Oláhos, „Vendégkíséző” és Mars.

Mivel a hangszer e területen a tekerővel párosítva különös hangsúlyra tett szert a néphagyományban, ebben az évfolyamban módot kell találni arra, hogy a növendékek a tekerőt tanulókkal, mint hangszer-páros, minél többet „kamarazenéljenek” együtt.

A tanulóknak bevezetést kell kapnia a népi klarinét népi fűvőzenekari, – illetve az adott földrajzi területeknél fogva – a tamburazenekari gyakorlatához is.

A Duna-Tisza köze népzeneje és a Dunántúllal érintkező területek: Dávod (Bácska). Ugrós. Délkelet-Dunántúl. Ugrós, Párnatánc.

Népzenei anyag 6.

Ismerkedés a magyarországi nemzetiségek népzenejével. Bevezetés a magyarországi román népzenebe: eleki román táncdallamok. Lunga, Minintelu, Tiganeasca, Ardeleana.

A kétegyházi román táncrend: Lunga, Minintelu, Tiganeasca, Lunga és Doina.

Bevezetés a román (anyaországi) népzenebe: Mezőségi román táncdallamok. Invirtita, Fecioreste rar, Tiganeasca stb.

4.4. Tárogató

4.4.1. A tantárgy tanításának célja

A tárogató szakközépiskolai tanításának a célja, hogy a növendékek a zeneiskolai klasszikus (esetleg népi) oktatásra alapozva olyan átfogó, mindenre kiterjedő hangszeres képzést kapjanak, és olyan zenei műveltségre tegyenek szert, amely alkalmassá teszi őket a szakirányú felsőoktatásban való részvételre, illetve középfokú népzenei felkészültséget igénylő munkakörök betöltésére és feladatok elvégzésére.

A tárogató tanításának a célja

- a modern tárogató, mint a klarinéthoz legközelebb álló rokon népi hangszer megismertetése,
- a néphagyományban élő tárogatózene megismerése, a hangszerjáték elsajátítása,
- a tárogató felhasználása a táncmuzikában, színpadi szereplésnél szólóban vagy együttesben.

A növendék

- ismerje meg a történelmi és a modern tárogató származását, történetét,
- tudja a két hangszertípus rendszertani különbségét,
- legyen képes a ma használt Böhm-rendszerű klarinétól eltérő, oktávvaltós német rendszerű hangszeren a fogásokat elsajátítani
- legyen tudatában annak, hogy mai formájában ez az egyetlen speciálisan magyar népi hangszer, amelyet más népek is tőlünk vettek át,
- rendelkezzen kellő ismeretekkel a régi tárogató-típus előfordulásáról a tágabb környezetünkben (Eurázsia), illetve a modern tárogató előfordulásáról a Kárpát-medencében,
- ismerje a tárogatót, mint szólóhangszert, tudja, mely területen, mikor, milyen zenekarban használták,
- szerezzon tapasztalatot arról, milyen formációkban alkalmazható egy mai népzenei együttes hangszereként.

A tanuló

- legyen képes biztos intonációval, a klarinétól eltérő szájartással játszani,
- a regiszterek nagyon eltérő hangszín adottságainak kiegyenlítésére,
- alkalmazza a különböző stílusrétegekbe tartozó dallamok díszített lejátszásához szükséges fúvástechnikai eszközöket és módokat (különös tekintettel a parlando, rubato és giusto előadásmód különbségére),
- legyen képes tiszta hangképzésre, beleértve a mély hangok (d1-c-h stb.) indításának, játszásának fokozott nehézségeit is,
- legyen képes megfelelő technikával stílusosan előadni a tanult darabokat,
- legyen kellő ismerete a különböző népzenei dialektusterületek zenéjéről, legyen kellő rutinja a színpadon.

4.4.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A növendékek képzéséhez elengedhetetlen más tantárgyak ismeretanyagának beépítése.

A tantárgy a fizika, történelem, néprajz, néptánc, zeneelmélet tárgyakkal áll kapcsolatban. A fizikából a zenei hang akusztikai tulajdonságait, a zenei hangsor és a felhangrendszer mély kapcsolatát ismerheti meg a tanuló. A történelem segít elhelyezni népzeneinket a magyarság őstörténetében és a honfoglalás utáni történetében. A néprajz megmutatja a zene helyét a hagyományos közösségekben. A néptánc segít a táncdallamok helyes ritmikai, tempó- és hang-súlybeli értelmezésében.

A zeneelmélet a népzene önálló tanulmányozásához szükséges ismereteket adja meg.

4.4.3. Témakörök

A zenei anyag kiválasztását mindig a tanuló technikai tudása, muzikalitása és zenei érettsége határozza meg.

4.4.3.1. Technikai fejlesztés

68 óra/68óra

A program feladata hangszertechnika szempontjából:

- a klarinétól eltérő szájartás kialakítása,
- az intonációs nehézségek folyamatos kontrollja,
- a fogások elsajátíttatása (köztudott, hogy a tárogató oktávvtáltós és német rendszerű hangszer, ezért komoly gyakorlás szükséges a fogások elsajátításához),
- a regiszterek nagyon eltérő hangszínadottságainak – amit fúvás-módokkal lehet kiegyenlíteni – folyamatos figyelemmel tartása,
- a különböző stílusrétegekbe tartozó dallamok díszített lejátszásához szükséges fúvástechnikai eszközök és módok elsajátíttatása (különös tekintettel a parlando, rubato és giusto előadásmód különbségére),
- a figyelem felkeltése a mély hangok (d1-c-h stb.) indításának, játszásának fokozott nehézségeire.

Fejlessze

- a biztos intonációt,
- a technikát,
- a különböző zenei és előadói stílusok iránti érzéket,
- a könnyű tájékozódást a különböző népzenei dialektusterületek zenéjében,
- a hallás utáni tanulást,
- az együttjátszási készséget,
- a dinamikai és ritmikai alkalmazkodó készséget,
- a tudatos gazdálkodást a korlátozott hangnemi és hangterjedelmi lehetőségekkel, a színpadi rutint.

4.4.3.2. Anyagismeret

170 óra/115 óra

A javasolt zenei anyag kiválasztását mindig a tanuló technikai tudása, muzikalitása és zenei érettsége határozza meg.

A tananyag illeszkedik a népi klarinét tananyagához, részben meg is egyezik vele, azzal a különbséggel, hogy a különböző néprajzi tájegységek zenéjét a tárogatós növendék egy év alatt megismeri.

Hangfelvételeken kiadott tárogató zene viszonylag kevés van más népi hangszerekhez képest, ezért tanulási segédanyagként föltétlenül érdemes felhasználni vokális népdalokat, illetve a klarinétnál (esetleg furulyánál) használt dallamokat.

Mivel a hangszerhez máig erősen kötődik az ún. kuruc zenei hagyomány anyaga (értve ezalatt jó néhány a múlt században keletkezett magyar nótát is), a növendékeknek föltétlenül meg kell ismerkedniük a tényleges kuruc dallamanyag legjavával. E népdalokat, a Rákóczi-nótát és indulót, valamint a népi tárogatósok körében szintén kedvelt 1848-as dalokat a tanár tetszés szerint, a többi anyag mellett ossza el az év folyamán, figyelve a nehézségi fokra.

Zenei anyag 1.

Alapelemek a bartóki I. és III. népzenei dialektusterületek hangszeres zenei anyagára alapozva: Dél-Dunántúl, illetve Dél-Alföld és Felső-Tiszavidék.

Dél-Dunántúl: Kanásztánc-dallamok (rég stílus; díszítések nélkül).

Dél-Alföld: régi és új stílusú népdalok – utóbbiak Lassú és Gyors csárdásként is –, népies műdalok a stílus korai (19. század eleji) időszakából.

Felső-Tiszavidék: Verbunk (írott D-ben és E-ben), lassú csárdás, e1 záróhangra, oláhos, e1 és h1 záróhangokra, lassú csárdás (varián-sok is) e1 és h1 záróhangra, friss csárdás (e1 és h1).
A Hortobágy környéke: parlando, rubato előadásmódú pásztor-dalok, (díszítésekkel).

Zenei anyag 2.

Ismerkedés a bartóki II., (északi) dialektusterület zenéjével:

Az észak-magyarországi területek (főleg Heves, Nógrád és Pest megye), Borsod és Felvidék (volt Gömör, Pozsony, valamint Esztergom megye).

Palócvidek: Pozsik István énekes, furulyás, klarinétos és tárogatós anyaga Sárosi Bálint gyűjtéséből, Dudanóta: csárdás, népdalok tárogatón.

A szlovákiai magyar területekről: ismerkedés Gömör és Nógrád megye népzenejével. Verbunkok, dudanóták, parlando-rubato játékmód az északi területek pásztor-dalaiban.

Zenei anyag 3.

Ismerkedés a bartóki IV. (erdélyi) dialektusterület zenéjével:

Bukovina, Székelyföld és Gyimes. A bukovinai székely hangszeres zenei anyagból „Silladri”, „Verbunk”, „Ardeleana”, Csárdás.

Udvarhely: Csürdögölő, Székely verbunk, Sebes.

Maros-Torda megye: Sebes, Legényes, Forगतos.

A Székelyföld egyéb területeiről: Verbunk, Lassú csárdás, Sebes csárdás, Forगतos.

Minden Fúvós főtárgy esetében:

4.4.3.3. Népzenei összeállítások alkotása

68óra/68 óra

A tanult zenei anyagból a növendék egyéni képességeinek, alkatának, beállítódásának megfelelő népzenei összeállítások készítése.

4.4.3.4. Színpadi gyakorlat

34 óra/17 óra

A növendékek által elsajátított zenei anyag, elkészített zenei összeállítások színpadi bemutatása, illetve táncmuzika előadása.

4.4.3.5. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem, gyakorlóterem, koncertterem

A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos tanulói tevékenységformák (ajánlás)

A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	megbeszélés	x			
3.	bemutatás	x			
4.	szemléltetés	x			audiovizuális eszközök
5.	együttzenélés	x			
6.	zenehallgatás,	x			

	megfigyelés				
7.	házi feladat	x			

A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

5. Társhangszer/ének tantárgy

268 óra

5.1. A tantárgy tanításának célja

A zeneművészeti szakgimnáziumban a népzenei tanulmányok fontos célja, hogy a növendék felkészüljön a felsőfokú népzeneész előadóművész és népzene-tanár képzésre.

Az oktatás célja, hogy az alapképzésben kiválasztott és tanult Társhangszert/éneket a kerettantervében meghatározott főtárgyi követelmények alapján, a növendék előképzettségének, felkészültségének felméréseivel készített egyéni fejlesztési terv szerint, a lehető legmagasabb szintre fejlessze.

5.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A növendékek képzéséhez elengedhetetlen más tantárgyak ismeretanyagának beépítése. Ezek részben a népzenehez szorosan kapcsolódnak: népzeneelmélet, népzene-történet, néprajz, néptánc. Saját tantárgyának, a népzene- és művészetekbe való integrálásához pedig fontos, hogy tájékozott legyen a tanítvány a társművészetekben. Ehhez nyújtanak segítséget az alábbi tantárgyak: zenetörténet, zeneirodalom, művészettörténet, irodalom, történelem. Így a növendék könnyebben elsajátítja a tananyagot, és képes lesz azt tágabb összefüggésbe helyezve a későbbi önálló munka során hasznosítani.

5.3. Témakörök

5.3.1. Technikai fejlesztés

45 óra

Lásd a választott Társhangszer/ének kerettantervében

5.3.2. Népzenei repertoár

100 óra

Lásd a választott Társhangszer/ének kerettantervében

5.3.3. Népzenei összeállítások alkotása

78 óra

A tanult zenei anyagból a növendék egyéni képességeinek, alkatának, beállítódásának megfelelő népzenei összeállítások készítése.

A népdal összeállításokat kísérheti hangszer. Amennyiben a Társhangszer/ének adottságai megengedik a növendék számára, használja énekének kíséretére.

5.3.4. Színpadi gyakorlat

45 óra

A növendékek által elsajátított zenei anyag, elkészített zenei összeállítások színpadi adaptációja.

5.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

5.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

5.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	bemutató	x			
2.	magyarázat	x			
3.	megbeszélés	x			
4.	szemléltetés	x			audiovizuális eszközök
5.	együtt muzsikálás		x		
6.	házi feladat	x			
7.	önálló gyakorlás	x			

5.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.2.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.3.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.4.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				

3.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.2.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			

5.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

6. Zongora kötelező tantárgy

67 óra

6.1. A tantárgy tanításának célja

A szakgimnáziumi tanulmányokhoz nélkülözhetetlen a legalább alapfokú zongorajáték, hiszen a zenei elméleti tárgyak mindegyikénél rendszeresen szükség van rá az órákon, az egyéni felkészülésnél. A fix hangolású billentyűk a szolfézsórai hallásfejlesztéshez-, az akkordikus megszólaltatás lehetősége pedig a zeneelméletben nyújt segítséget. Ahhoz, hogy ezekre az oktatásban betöltött szerepekre használni tudja a zongorát, megfelelő manuális készségek birtokába kell juttatni a növendékeket. Az előtanulmányaik, illetve választott szakuk igényei szerint igen változó tudásszinttel érkeznek a diákok, ezért a megfelelő anyag és a haladás tervezése különösen fontos feladat a tanár számára.

6.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Mint minden hangszer esetében, a zongora kötelező tanulásánál is fontos a hangszer működésével kapcsolatos alapvető ismeretek elsajátítása, melyhez a fizika nyújt információkat. A magyar nyelv és irodalom, a történelem valamint a művészettörténet tantárgyak ismeretanyaga nyújt kitekintést a művészetekkel kapcsolatos egyéb területekre. A rendszeres testnevelés elősegíti a fizikai erőnlét fejlesztését, valamint elkerülhetővé teszi a foglalkozási ártalmak kialakulását.

6.3. Témakörök

6.3.1. Technikai gyakorlatok, etűdök

13 óra

A témakörök mindegyikében foglalt zenei anyag szabadon bővíthető a növendék tudásszintjének megfelelő bármely művel.

C. Czerny: könnyű technikai gyakorlatai (pl. 160 rövid gyakorlat)

C. Czerny: A kézügyesség iskolája I. kötet

J. B. Cramer: Etűdök

6.3.2. Barokk zeneművek

27 óra

A témakörök mindegyikében foglalt zenei anyag szabadon bővíthető a növendék tudásszintjének megfelelő bármely művel.

J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach

J. S. Bach: 18 kis prelúdium

J. S. Bach: Szvit-tételek (pl. francia szvit)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: Háromszólamú invenciók

6.3.3. Előadási darabok

27 óra

A témakörök mindegyikében foglalt zenei anyag szabadon bővíthető a növendék tudásszintjének megfelelő bármely művel.

Bartók B.:	Mikrokozmosz
Bartók B.:	Gyermekeknek
R. Schumann:	Jugendalbum
P. Csajkovszkij:	Jugendalbum
Kodály Z.:	Gyermektáncok
A. Diabelli:	Négykezesek
Mező I.:	Négykezes zongoradarabok
Kurtág Gy.:	Átiratok Machautól J. S. Bach-ig (négykezes, kézzongorás)
W. A. Mozart:	Hat bécsi szonatina
F. Mendelssohn:	Lieder ohne Worte
Mosonyi M.:	Magyar gyermekvilág
J. Haydn:	Szonáták (Wiener Urtext 1a, 1b)
F. Schubert:	Táncok

6.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Szaktanterem, gyakorlóterem, koncertterem

6.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

6.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	szemléltetés	x			
3.	megbeszélés	x			
4.	bemutató	x			
5.	házi feladat	x			
6.	önálló gyakorlás	x			

6.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.2.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.3.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				

2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.3.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.2.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			

6.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

7. Kamara tantárgy

268 óra

7.1. A tantárgy tanításának célja

A Kamarazene tárgy feladata, hogy alkalmat teremtsen a népi hangszeres zenélés egyik alapvető formájának gyakorlásához, a közös muzsikáláshoz, amely fontos közösségformáló erő.

A hangszerének megfelelő összetételű, autentikus hangszeres, hangszeres-énekes kamarazene órákon a növendék megtanulhatja, illetve gyakorolhatja a népzenei dialektusok jellegzetes hangszeres darabjait. Ez a tevékenység kialakíthatja és fejlesztheti a társas zenélés készségét és ösztönözheti a kiemelkedő egyéni teljesítmények létrejöttét

7.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A szakmai elméleti és gyakorlati tárgyak széles keretet biztosítanak a kamarazene szakmailag magas szintű műveléséhez.

A Néptánc elősegíti a fizikai erőnlét fejlesztését, valamint elkerülhetővé teszi a foglalkozási ártalmak kialakulását.

7.3. Témakörök

7.3.1. Népzenei repertoár

112 óra

A főtárgyi kerettantervben meghatározott követelmények alapján, a növendékből álló kamaracsoportok összetételének, egyéni felkészültségének, készségeinek és képességeinek felméréseivel készített fejlesztési terv alapján a főtárgyknál leírtak szerint, a kamara tanár állítja össze az egyes félévek elvégzendő anyagát.

7.3.2. Népzenei összeállítások alkotása

112 óra

A tanult zenei anyagból a növendékek egyéni képességeinek, alkatának, beállítódásának megfelelő népzenei összeállítások alkotása és gyakorlása.

7.3.3. Színpadi gyakorlat

44 óra

A növendékek által elsajátított zenei anyag, elkészített zenei összeállítások színpadi és táncművészeti bemutatása.

7.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

7.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

7.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	bemutató	x	x		
2.	magyarázat		x		
3.	megbeszélés		x		
4.	szemléltetés		x		audiovizuális eszközök
5.	együtténeklés		x		
6.	együttzenélés		x		
7.	házi feladat	x	x		
8.	önálló gyakorlás	x	x		

7.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.2.	Információk önálló rendszerezése	x	x		
1.3.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		
2.2.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		
2.3.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után		x		
3.2.	Utólagos szóbeli beszámoló		x		
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.2.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		

7.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

8. Néptánc tantárgy

134 óra

8.1. A tantárgy tanításának célja

A Néptánc tárgy tanulásának az a célja, hogy a népzenei tanuló növendékek megismerjék, elsajátítsák és használják a magyar néptánc-kultúra elemeit, megértsék és mozgáskultúrájukba építsék a Kárpát-medence táncainak formanyelvét, adottságaiknak megfelelően és szituatív módon tudják használni, illetve továbbfejleszteni táncos anyanyelvünket, ismerjék a népi műveltség és a néptánc egységét, illetve kölcsönös meghatározottságait, és használni tudják a dallam, a ritmus és a mozgás harmóniájának-diszharmóniájának hatásait.

A Néptánc képességfejlesztő és attitűdalakítási potenciálja - a dallam-ritmus-mozgás egységéből, a táncnak a személyiség "egészét" mozgósító (ének, mozgáskoordináció, kooperáció) szerepéből adódóan - rendkívül nagy. Felkínálható tevékenységei, közvetített ismeretei, attitűdkialakítási-befolyásolási szándékai révén a néptánc közösségfejlesztő hatása révén képes oldani a népzenei-néptáncos elkülönülést.

Mind az énekes, mind a hangszeres tanulók számára lehetőséget biztosíthat a Néptánc arra, hogy funkcióban használják választott zenei főtárgyukat: egymás táncát kísérik, így megtapasztalják a táncos-zenei-énekes együttműködést.

Az önálló, szabad, alkotó mozgás élményének megtapasztalása a kreativitás fejlesztését eredményezi.

A közös munka eredményének, sikerének megélése, a fokozott koncentráció és kooperáció elérése, a művészi kifejezőképesség továbbfejlesztésében segít.

A Néptánc tantárgyat előkészíti a Testnevelés tárgy óraszámának terhére 9-12. osztályban heti két órában tartott Néptánc foglalkozások.

8.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A Néptánc népzenei elméleti és gyakorlati tárgyakkal rendkívül szoros kapcsolatot tart, kölcsönösen értelmezik egymást.

8.3. Témakörök

8.3.1. Fejlesztési feladatok

16 óra

Az alapképzésben tanultak alapján elkészített fejlesztési tervben a néptáncpedagógus az alábbi fejlesztési területekre tervezzék meg a tevékenységet:

- testtartás
- mozgáskoordináció
- ritmusgyakorlatok
- mozdulatelemek összefűzése
- ének- tánc koordináció

8.3.2. Néptánc repertoár

84 óra

Az alapképzésben tanultak folytatásaként a növendékek haladjanak tovább a néptánc dialektusok megismerésében, elsajátításában:

I. Nyugati vagy dunai táncdialektus:

Csallóköz, Szigetköz;

Rábaköz;

Nyugat- és Közép-Dunántúl (Veszprém, Zala, Vas m.)
 Dél-Dunántúl (Somogy, Baranya m.)
 Kelet-Dunántúl (Sárbócs, Duna mente, Bácska, Szlavónia)
 Kalocsa-vidék;
 Kiskunság, Solt- és Tápió-vidék.
 II. Középső, vagy tiszai táncdialektus:
 Felső-Tisza-vidék (Bodrogköz, Szatmár, Nyírség, Hajdúság, Szilágyság.);
 Keleti palócok és matyók;
 Nagykunság, Jászság;
 Dél-Alföld, Alsó-Tisza-vidék;
 III. Keleti, vagy erdélyi táncdialektus
 Kalotaszeg,
 Mezőség,
 Maros- Küküllő- vidék,
 Székelyföld,
 Gyimesi csángók,
 Bukovinai székelység,
 Moldvai csángók.

8.3.3. Színpadi adaptáció

26 óra

A Néptánc tanulásának nem közvetlen célja koreográfiák létrehozása, de későbbi munkavállalásuk során az énekes és hangszeres tanulók zenei feladataik között felkérést kaphatnak koreográfiák zenéjének összeállítására.

Ennek figyelembevételével a koreográfia szerkesztése, megtanulása során a néptáncot oktató pedagógus rávilágíthat a hagyományos táncalkalmak táncrendjének és azok színpadra alkalmazásának összefüggésére. A színpadi adaptáció egyes problémáit a koreográfia alkotása közben érzékeltetheti önálló részfeladatok kiadásával és értékelésével. A témakör kereteiben ismerkedjen meg a színpadi adaptáció alapfogalmaival: koreográfia, koreográfus, rendező, szerep, szereposztás, csoport, szólamok, szólista, kar, próba, főpróba, színpadbejárás.

A fentiek mellett a koreográfia megtanulása és bemutatása a művészeti nevelés, képességfejlesztés egyik eszköze lehet.

A koreográfia a csoport képességeihez igazodjon, így a bemutatás a kívánatos sikerélményt jelentheti a tanulók számára, erősíti a csoport, az iskola közösségi összetartozását.

8.3.4. Táncfolklorisztika

8 óra

A Néprajz tantárgyban tanult táncfolklorisztikai ismeretek bővítése, finomítása az alábbi témakörökben:

A magyar néptánc kutatás korszakai, egyéniségei, főbb kézikönyvei

Archív néptánc felvételek értelmezése

A néptánc gyűjtése ma: néptánc és hangszeres zene összefüggése

Kárpát-medencei interetnikus kapcsolatok a néptáncban

A magyar néptánc történeti fejlődése

Táncalkalmak a magyar paraszti hagyományban

A táncdivatok hatása az egyes néptáncdialektusok repertoárjára

Néptánc terminológia

8.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

8.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

8.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	bemelegítés			x	
2.	közös táncolás			x	
3.	magyarázat			x	
4.	bemutató			x	
5.	szemléltetés			x	audiovizuális eszközök
6.	együtténeklés			x	
7.	együttzenélés			x	
8.	házi feladat	x			

8.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése			x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			
2.2.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.3.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban			x	
2.4.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban			x	
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után			x	

3.2.	Utólagos szóbeli beszámoló			x	
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.2.	Csoportos helyzetgyakorlat			x	

8.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

9. Szolfézs tantárgy

134 óra

9.1. A tantárgy tanításának célja

A szolfézs tárgy tanításának célja, hogy segítse az általános zenei műveltség megalapozását és ismertesse meg e különleges kifejezési móddal - a zenével - a tanulókat. Az alapképzésben szerzett zenei ismeretekre és készségfejlesztésére alapozva fejlessze tovább a növendék tudását és képességeit. Fejlessze az aktív zenéléshez szükséges képességeket és készségeket. Járuljon hozzá a széleskörű szakmai tudás megszerzéséhez, amely alkalmassá teszi a növendéket a szakirányú felsőoktatásban folytatandó tanulmányok, illetve a középfokú végzettséget igénylő munkakörök ellátására.

9.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tárgy szoros kapcsolatot ápol minden hangszeres tanulmánnyal, hiszen e tárgy keretében tanulják meg felismerni és elkülöníteni egy-egy műremek lehetséges zenei eszközeit, hiszen a szolfézs a zene teljesebb megértését szolgálja.

9.3. Témakörök

9.3.1. Készségfejlesztés hallás után

36 óra

A hallás utáni készségfejlesztés a szolfézs tárgy egyik legfontosabb eleme. A diákok számára nagyon fontos, hogy mind jobban, készség szinten felismerjék az európai műzene évszázadok során folyamatosan cizellálódó elemeit.

Folyamatosan fejleszteni kell

- a hangközök felismerését,
- a hármas- és négyeshangzatok felismerését,
- tipikus dallami fordulatok felismerését,
- a különböző ritmusképletek biztos beazonosítását,
- a különböző metrum-érzetek gyors beazonosítását,
- a reneszánsz, a barokk és a bécsi klasszikus zene, a romantika és a 20. század stíluselemeinek felismerését,
- a különböző zenei formák elkülönítését,
- a zenei memóriát,
- a többszólamú hallás kifejlődését.

9.3.2. Készségfejlesztés éneklés útján

36 óra

Az éneklés útján történő készségfejlesztés azért nagyon fontos, mert ez az egyetlen eszköz, amivel a diák saját biológiai organizmusán keresztül szűri a zene legkisebb elemeit is. Ahhoz, hogy saját hangszerén egy nagyobb ívet elő tudjon adni, szükséges, hogy apró elemeire bontva is értelmezni tudja őket. Ezeket pedig csak énekelve tudja igazán magáévá

tenni. Az éneklés segít neki a hallás- és írási készségfejlesztésben is, hiszen ez az egyetlen biztos, önellenőrzésre is alkalmas eszköze, amibe a zenei elemeket be tudja illeszteni.

Folyamatosan gyakorolva fejleszteni kell

- a tiszta intonációt,
- a hangközök és hangzatok biztos éneklésének és felépítésének készségét,
- az alkalmazkodási képességet a többszólamú éneklés hangzás-egyensúlyának kialakításában,
- a reneszánsz, a barokk és a bécsi klasszikus zene, a romantika és a 20. század stíluselemeinek alkalmazását,
- az improvizációs készséget és zenei fantáziát,
- az előadási készséget,
- a memóriát és a koncentráló képességet,
- a stílusos előadási és formálási készséget,
- a dinamika és hangszín, valamint a zenei karakterek és dramaturgia megvalósítása iránti érzékenységet
- a zenei ízlést és differenciáló-képességet.

9.3.3. Készségfejlesztés írásban

36 óra

Az írásbeli készségfejlesztés kapcsolja össze a hallás- és éneklés készségfejlesztését. Rendkívül komplex feladat, két különböző agyi tevékenység egyidejű koordinálása.

Fejleszteni kell:

- hangközök, hangzatok felépítésének készségét,
- tipikus dallami fordulatok felismerését és alkalmazását,
- a különböző ritmusképletek felismerését és alkalmazását,
- a különböző metrum-érzetek gyors felismerését és alkalmazását,
- a dallam-, metrum- és ritmustényezők összekapcsolásának képességét,
- a reneszánsz, a barokk és a bécsi klasszikus zene, a romantika és a 20. század stíluselemeinek felismerését,
- a belső hallást, a kottakép elképzelését, értelmezését,
- a többszólamú hallást (polifon, homofon),
- a zenei formák áttekintésének képességét,
- az elemzés képességét; a rész és egész viszonyának áttekintését.

9.3.4. Stílus- és zenetörténeti ismeretek elsajátítása

26 óra

Nagyon fontos, hogy a készségfejlesztési céllal megszólaltatott zeneművek a szolfézs tantárgy keretében híven tükrözzék a növendék általános ismereteit a zenetörténeti korszakok stílusairól is. Ezáltal kialakul benne egy olyan stílusismeret, melyre az aktív zenei tevékenységformákban is állandóan szüksége lesz. A zenei anyag kiválasztásában a tanár vegye figyelembe az adott osztály összetételét és képességeit: a tananyag mennyisége és nehézségi szintje a tanulócsoporthoz igazodjon. Itt csupán javaslatok szerepelnek, hogy mely zeneszerzőktől érdemes műveket keresnünk az alább található irodalomjegyzékben:

- A középkor egyszólamú egyházi és világi zenéje (gregorián, trubadúr-, trouvère- és Minnesang költészet)
- A középkor többszólamú zenéje (ars antiqua, ars nova, trecento – Leoninus, Perotinus, Machaut, Landini)
- A korai reneszánsz (Dunstable, Dufay, Binchois, Ockeghem, Josquin, Agricola, Obrecht, Isaac, de la Rue)

- Az érett reneszánsz (Gombert, Willaert, Clemens non Papa, Arcadelt, Cipriano de Rore, Lassus, A. Gabrieli, Palestrina, Vecchi, Marenzio, G. Gabrieli, Gastoldi, Croce, Gesualdo, Viadana, Banchieri, Jannequin, Sermisy, Goudimel, Passereau, Certon, le Jeune, Senfl, Othmayr, Gallus, Praetorius, Hassler, Friderici, Tallis, Byrd, Morley, Bull, Farnaby, Dowland, Weelkes, Gibbons, Victoria)
- A korabarokk (Monteverdi, Schütz, Buxtehude, Lully, Purcell)
- A nagy barokk zeneszerzői (Händel, Bach, Telemann, Scarlatti, Vivaldi, Rameau)
- A bécsi klasszika (Mozart, Haydn, Beethoven)
- A romantika (Mendelssohn, Weber, Schubert, Schumann, Brahms, Berlioz, Liszt, Verdi, Muszorgszkij, Saint-Saëns, Bruckner)
- Az utóromantika (Wolf, Mahler, R. Strauss, Mascagni, Leoncavallo, Puccini, Rachmaninov, Massenet, Fauré)
- A XX. század zenéjének főbb irányzatai (impresszionizmus, expresszionizmus, folklorizmus, neoklasszicizmus, új bécsi iskola - Debussy, Ravel, Stravinsky, Schönberg, Webern, Berg, Honegger, Prokofjev, Sosztakovics, Hindemith, Orff, Britten, Bartók, Kodály)
- A második világháború utáni szerzők (Messiaen, Boulez, Stockhausen, Varèse, Ligeti, Dallapiccola, Nono, Lutoslawsky, Penderecki, Eben)
- A második világháború utáni magyar szerzők (Bárdos, Sugár, Ránki, Farkas, Kósa, Kadosa, Maros, Petrovics, Szokolay, Lendvay, Balassa, Kurtág, Bozay, Durkó, Szöllősy, Hidas, Kocsár, Csemitzky, Orbán, Vajda)

Ajánlott irodalom:

Liber Usualis

Dobszay:	A gregorián ének kézikönyve
Szendrey-Dobszay-Rajeczky:	Magyar gregoriánium
Fodor:	Schola cantorum I-XIII.
Bartha:	A zenetörténet antológiája
Forrai:	Ezer év kórusa
Forrai:	Öt évszázad kórusa
Forrai:	Duettek
Bach:	Négyszólamú korálfeldolgozások
Mozart:	Bécsi Szonatinák, Gyermekkori darabok
Haydn:	Zongoraszonátái
Legányné Hegyi E.:	Bach példatár I.-II. kötet
Bertalotti:	Ötvenhat solfeggio
Lassus:	24 kétszólamú motetta
Nagy:	Partitúraolvasás, partitúrajáték
Ádám:	A dal mesterei I-V. kötet
Bartók:	27 gyermek- és nőikar
Kodály:	Gyermek- és nőikarok, Vegyeskarok
Edlund:	Modus Novus
Szönyi:	A zenei írás-olvasás módszertana, Befejező kötet

A www.imslp.org internetes oldal ingyenesen letölthető kottái

Kifejezetten ritmusfejlesztésre alkalmas kötetetek:

Sáry László: Kreatív zenei gyakorlatok

Zombola Péter: Ritmusgyakorlatok

9.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Szaktanterem

9.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

9.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással (kamaraének)		x	x	
2.	zongorázás-éneklés	x	x		
3.	éneklés	x			
4.	hangszeres játék		x		
5.	egyéni felkészülés	x			
6.	hallott zenei anyag lejegyzése			x	
7.	zenehallgatás			x	

9.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			

2.3.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.4.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			

9.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

10. Zenelmélet tantárgy

134 óra

10.1. A tantárgy tanításának célja

A zeneelmélet tárgy tanításának célja, hogy a zeneművek legbelsőbb titkaiba is betekintést nyerjenek a zenét tanuló diákok. A zeneelmélet tantárgy által elsajátított készségek segítségével újabb érzékek nyílnak meg a diákok számára, hogy egy adott zeneművet még alaposabban megismerjenek, így a zenei nyelv sokoldalú megismerése révén tájékozódni tudnak a zeneművek harmónia- és formavilágában. Hogy a tudás ne legyen meddő és kizárólag elméleti, az erre legalkalmasabb hangszeren, a zongorán modellezzük egy-egy zenemű harmóniai szerkezetét. Ennek továbbfejlesztett formája az ún. continuo-játék, mely elsősorban a barokk zene mindennapi gyakorlatát felelevenítve, a közös zenélés öröméhez juttatja a diákot a harmóniafüzési szabályok készségi szintre emelkedése után és "zenévé gyúrja" a tanulóban fokozatosan összeálló zeneelméleti ismereteket.

10.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tárgy szoros kapcsolatot ápol minden hangszeres tanulmánnyal, hiszen e tárgy keretében tanulják meg felismerni és elkülöníteni egy-egy műrelemek lehetséges zenei eszközeit, formáit. A szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet tárgyak között természetesen szoros kapcsolat áll fenn, hiszen mindegyikben szükség van bizonyos ritmikai, hallási készségekre, elméleti ismeretekre, zeneirodalmi tájékozottságra.

10.3. Témakörök

10.3.1. Összhangzattan

67 óra

Elsőként a zeneművek legelemibb sejtjeinek viselkedésével kell megismerkedni, a benne található legkisebb hangzó egységek, a szólamok pontos viselkedésformáinak elsajátításával. Műzenei példák egy-egy odaillő részletének sokaságaival tanítható ezek megismerése: célszerű minden alkalommal a megfelelő zeneműrészletek meghallgatásával, bemutatásával, elemzésével kezdeni, amit azután a művek alapján készíthető harmóniai vázlatok, mintapéldák, akkordfüzési és egyéb gyakorlatok követhetnek. Fontos, hogy a kisebb részletek elemzése is komplex legyen, tehát nem csak a megtanulandó akkordokra terjedjen ki, hanem a ritmikára, melodikára, formára is. A harmóniai menetek hangzásának, a zenei szerkesztés logikájának, a szép szólamvezetés törvényszerűségeinek felismerése és elsajátítása érdekében nem mellőzhetjük akkordfüzések rendszeres gyakorlását. Erre szükség van

- hallás útján (diktandó)
- írásban (kidolgozási példák)
- zongoránál (kézbediktandó).

A barokk és bécsi klasszikus alapelvek megismerése:

- alapszabályok elsajátítása
- a mollban feltűnő vezetőhang miatti anomáliák tisztázása

- a hármashangzat fordítások általános és kivételes esetei
- a négyeshangzatok felépítése, fordításainak megtanulása
- az alterált akkordok felismerése, felépítése
- esetleg kitekintés a romantikus korszak harmóniáira is
- esetleg kitekintés a reneszánsz korszak harmóniáira is

Javasolt irodalom, melyeket akár tankönyvként is használhatunk, vagy csupán a műzenei példákat, akkordfüzési gyakorlatokat belőlük:

Kesztler Lőrinc:	Összhangzattan
Frank Oszkár:	Hangzó Zeneelmélet
Győrffy,Beischer-Matyó,Keresztes:	Összhangzattan
Arnold Schönberg:	A zeneszerzés alapjai

10.3.2. Formatan

67 óra

A formatan témakör betekintést enged nyújtani a zeneművek struktúrájába. Fokozatosan megismeri általa a diák a zeneszerzők szerkesztési elveit, korszakokra, műfajokra lebontva. Képezze a formatani elemzések szerves részét a harmóniai elemzés is, mely csak akkor lehetséges, ha az összhangzattan témakörben a tanuló tudása már előrehaladottabb állapotban van.

Javasolt irodalom, melyeket akár tankönyvként is használhatunk, vagy csupán a műzenei példákat, akkordfüzési gyakorlatokat belőlük:

Gárdonyi:	Elemző formatan
Frank Oszkár:	Hangzó Zeneelmélet
Győrffy,Beischer-Matyó,Keresztes:	Összhangzattan
Arnold Schönberg:	A zeneszerzés alapjai

10.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Szaktanterem

10.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

10.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	szemléltetés			x	audiovizuális eszközök, pianino, ötvonalas tábla
3.	kooperatív tanulás		x		
4.	házi feladat	x			

10.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)	Alkalmazandó eszközök és felszerelések

		egyéni	csopord- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.3.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.4.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			

10.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

11. Zenetörténet tantárgy

134 óra

11.1. A tantárgy tanításának célja

A zenetörténet tárgy tanítása az európai zene történetének összefüggéseire, valamint a zene koronként változó kulturális beágyazottságára irányítja a diákok figyelmét. Tanulmányaik során megismerik a különböző kultúrtörténeti korszakok kapcsolódását, képet kapnak arról, hogy egy-egy zeneszerző milyen stílusirányzatok közepette alkotott. A zenetörténet alkalmas a különböző történelmi, irodalom, művészettörténet ismeretek integrálására.

11.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A Zenetörténet tárgy elősegíti a népzene és műzene kölcsönhatásának megértését. Elengedhetetlen része a szakmai nyelv és a gyakran idegen nyelvű zenei szakszavak használata; ismeretének elsajátítása pedig olyan zenei tantárgyak esetében is alapvető elvárás, mint a szolfézs és zeneelmélet.

11.3. Témakörök

11.3.1. Zenetörténeti ismeretek

45 óra

A történelem tantárgyhoz hasonlóan egészen a kezdetektől napjainkig ismerteti korszakról korszakra haladva a zeneművek keletkezéseinek, percepcióinak legfontosabb történeteit,

eseményeit. Ez magában foglalja egy-egy zeneszerző élettörténetét is, amely soha nem választható el az adott környezettől, korszaktól. Átfogóan bemutatja egy mű kulturális jelentőségét, benyomását a kortársakra, illetve megmutatja akár a saját korunkig is elérő hatásait. Zeneműveket összefüggésükben is bemutat.

A tanítandó tananyag szorosan követi az alapképzést:

- A késő-reneszánsz zenéje: Palestrina, Lassus, Victoria, Dowland, Gesualdo, G. Gabrieli
- Az itáliai barokk zene: Monteverdi, Corelli, Scarlatti, Vivaldi
- A francia barokk: Lully, Rameau
- A német barokk: Schütz, Bach, Telemann
- Az angol barokk: Purcell, Händel
- A rokokó és az átmeneti korszak: C. Ph. E. Bach, Mannheimi Iskola, Quantz, Gluck
- A bécsi klasszika: Haydn, Mozart, Beethoven és Schubert
- Romantika: Berlioz, Mendelssohn, Schumann, Liszt, Brahms, Bruckner, Csajkovszkij, Chopin, Paganini
- Romantikus német opera: Weber, Wagner
- Romantikus olasz opera: Rossini, Donizetti, Verdi
- Nemzeti stílusok: Erkel, Muszorgszkij, Grieg, Smetana,
- Századforduló: Richard Strauss, Gustav Mahler
- Francia századelő: Debussy, Ravel, Satie
- Modernizmus: Schönberg, Berg, Webern, Stravinsky, Bartók, Kodály, Sosztakovics
- Új irányok: Messiaen, Stockhausen, Ligeti, Reich, Cage, Kurtág

11.3.2. Műelemzés

45 óra

A zenetörténet rengetegéből egy-egy példaértékűnek ítélt zenemű kiemeléseként sor kerül annak közelebbi megismerésére. Ez magában foglalhatja a zenemű keletkezésének körülményeitől, zeneszerzőjének életrajzától, a közönség első fogadtatásától elkezdve a legaprólékosabb harmóniai és formai elemzését is. Nagyon fontos, hogy a kiválasztott zenemű jól beilleszkedjen a tananyag egyéb részeibe, ezáltal a bemutatni kívánt stíluskorszakok még közelebbi megvilágításba kerüljenek a diák számára.

A javasolt szemelvények mellett vagy helyett fontos az iskola és egy adott osztály adottságaihoz igazítani a tananyagot:

- Lassus: Matona mia cara
- Monteverdi: L'Orfeo, Poppea megkoronázása
- Corelli: Karácsonyi Concerto Grosso
- Vivaldi: A Négy Évszak
- Lully: Atys
- Schütz: Musikalische Exequien
- Purcell: Dido és Aeneas
- Händel: Messiás
- J. S. Bach: Máté-passió
- J. S. Bach: c-moll passacaglia és fuga
- Haydn: fisz-moll „Búcsú” szimfónia (no. 45)
- Mozart: Don Giovanni
- Beethoven: Coriolan – nyitány
- Beethoven: C-dúr „Waldstein” zongoraszonáta (op. 53)
- Beethoven: 9. szimfónia
- Schubert: Erlkönig
- Schubert: Winterreise
- Schumann: Karnevál
- Brahms: Ein deutsches Requiem

- Chopin: Etűdök
- Liszt: Haláltánc
- Verdi: Traviata
- Wagner: Trisztán és Izolda (előjáték és szerelmi halál)
- Mahler: I. szimfónia
- Richard Strauss: Imigyen szóla Zarathustra
- Bartók: A kékszakállú herceg vára
- Bartók: Concerto
- Berg: Wozzeck
- John Cage: 4'33"

11.3.3. Zenehallgatás

44 óra

A zenehallgatás a tantárgy talán legfontosabb része. Ennek a tanulási formának a folytatásakor sajátítja el a tanuló a történelmi korokra jellemző hangzáskultúra élményvilágát. Ennek segítségével tud tájékozódni a később megismerendő zeneművek sűrűjében és ennek segítségével tudja majd saját hangszerén az előadandó zeneművet stílusosan eljátszani. Zenehallgatás nélkül a műelemzések sem lehetnek mélyrehatóak. Feladata, hogy kinyisson egy teljesen új világot a diákok ízlésében, amellyel gazdagíthatják érzelmevilágukat. Hivatástudatot ébreszt leendő zenekari zenészekben.

Javasolt zenehallgatási szemelvények:

- Palestrina:** Missa Papae Marcelli
- Gesualdo:** Moro lasso
- Purcell:** Dido és Aeneas
- Monteverdi:** L'Orfeo, Poppea megkoronázása
- Corelli:** Concerto Grossók
- Rameau:** Hyppolite és Aricia
- Bach:** János-passió
Máté-passió
Magnificat
h-moll mise (Kyrie, Credo, Sanctus)
Brandenburgi versenyek
h-moll szvit
Musikalisches Opfer
4., 12., 21., 46., 56., 65., 105., 106., 179., 212. kantáta
Goldberg-változatok
A fuga művészete
- Vivaldi:** Versenyművek
Gloria
A négy évszak
- Händel:** Messiás
Alcina
Julius Caesar Egyiptomban
- Gluck:** Orfeusz és Euridiké
- Haydn:** Napszak-szimfóniák
A megváltó hét szava
A teremtés
Szimfóniák, No. 45., 88., 90., 102., 103., 104.
C-dúr „Kaiser” vonósnégyes
- Mozart:** Szöktetés a szerájból
Figaro házassága

Don Giovanni
 A varázsfuvola
 „Jupiter” C-dúr szimfónia
 „Nagy” g-moll szimfónia
 d-moll zongoraverseny
 A-dúr zongoraszonáta (K. 331)
 a-moll zongoraszonáta (K. 330)
 C-dúr „Dissonanzen” vonósnégyes
 c-moll mise
 Requiem
Beethoven:
 Zongoraszonáták: 3., 5., 6., 7., 9. szimfónia
 c-moll „Pathétique” (op. 13)
 cisz-moll „Holdfény” (op. 27 no.2)
 d-moll „Vihar” (op. 31 no. 2)
 C-dúr „Waldstein” (op. 53)
 f-moll „Appassionata” (op.57)
 B-dúr „Hammerklavier” (op.106)
 c-moll (op. 111)
 Hegedűverseny
 c-moll zongoraverseny
 Fidelio
 Nyitányok: Egmont és Coriolan
 a-moll vonósnégyes (op. 132)
 B-dúr vonósnégyes („Nagy Fúga”)
Schubert:
 dalok
 - Erlkönig
 - Gretchen am Spinnrade
 - Heine-dalok
 - Der Tod und das Mädchen
 Winterreise
 Die Schöne Müllerin
 d-moll „A halál és a lányka” vonósnégyes
 Pisztráng-zongoraötös
 C-dúr vonósötös
 „Nagy” C-dúr szimfónia
 h-moll „Befejezetlen” szimfónia
Weber:
 A bűvös vadász
Mendelssohn:
 „Olasz” szimfónia
 „Skót” szimfónia
 Szentivánéji-álom kísérőzene
 Éliás oratórium
 e-moll hegedűverseny
Schumann:
 Carnaval
 a-moll zongoraverseny
 A költő szerelme – dalciklus
 Asszonyszerelme, asszonysors – dalciklus
Berlioz:
 Fantasztikus szimfónia
Chopin:
 Ballada (g), Mazurkák, Prelűdök
Brahms:
 I. és IV. szimfónia
 A végzet dala

	d-moll és B-dúr zongoraverseny
	Hegedűverseny
	f-moll zongoraötös (op. 34)
Liszt:	Német Requiem
	Zarándokévek
	Haláltánc,
	Esz-dúr zongoraverseny
	Faust-szimfónia
	Rapszodiák
	Szimfonikus költemények (Les préludes, Mazeppa, Tasso)
	Szürke felhők
Csajkovszkij:	Anyegin, Pikk dáma
Wagner:	Tannhäuser
	A Nibelung Gyűrűje
	Mesterdalnokok
Verdi	Don Carlos
	Trubadúr
	Rigoletto
	Aida
	Otello
Muszorgszkij	Borisz Godunov
	Egy kiállítás képei
Mahler:	1., 2., 3. szimfónia
R. Strauss:	Zarathustra
	Salome
	Rózsalovag
	4 utolsó ének
Rahmanyinov:	Holtak szigete
	Prelűdök
	Szimfonikus táncok
Debussy:	Prelűdök
	Egy faun délutánja
	A tenger
Bartók:	Kossuth-szimf.
	Színpadi művek (összes)
	Táncszvit
	Szabadban
	Zongoraversenyek
	Concerto
	Cantata profana
	Zene húros hangszerekre, ütőkre és cselesztára
Kodály:	Psalmus Hungaricus
	Háry János
	Galántai táncok
Stravinsky	Tűzmadár
	Le Sacre du Printemps
	A katona története
	Zsoltárszimfónia
	Oidipus
	The Rake's progress

Schönberg:	In memoriam DT Pierrot lunaire Varsói túlélő
Berg:	Hegedűverseny Wozzeck
Sosztakovics:	5. 7. 9. 11. szimfónia 2. zongoraverseny
Messiaen:	4 ritmikus etűd Kvartett az idők végezetére Turangalila

11.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Szaktanterem

11.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

11.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	kiselőadás			x	
3.	megbeszélés		x		
4.	vita			x	
5.	szemléltetés			x	audiovizuális eszközök

11.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			

2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok			
2.1.	Írásos elemzések készítése	x		
2.2.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x		
2.3.	Tesztfeladat megoldása	x		
2.4.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x		
2.5.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x		
2.6.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x		

11.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

12. Hangszerismeret tantárgy

134 óra

12.1. A tantárgy tanításának célja

A tárgy tanításának célja, hogy a növendék a gyakorlatban is megtapasztalja a Népzeneelmélet és - történet tantárgy keretében a népi hangszerekről megtanult elméleti ismereteket. Megismerje a népi hangszerek készítésének formáit, módszereit és lehetőségeit. Célja továbbá, hogy a növendék saját hangszerének magabiztos kezeléséhez hozzájáruljon ismeretanyagával.

12.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A Hangszerismeret a hangszeres Főtárgy, a Társhangszer/ének és a Kamarazene, valamint az elméleti tárgyak ismeretanyagával együtt tudja megismertetni komplexitásában a magyar népi hangszerek és hangszeres zene világát.

12.3. Témakörök

12.3.1. A hangszerek anatómiája

44 óra

A népi hangszertípusok és fejlődésük

Anyag- és szerkezet összefüggései, a hangszerek felépítése. Hangszertervezés

Felépítés és megszólaltatás összefüggései

Hangszerakusztikai alapvetés

12.3.2. A népi hangszerek készítésének alapja

45 óra

A népi hangszerek készítésében használható anyagok, segédanyagok

A népi hangszerkészítés szerszámai

Egyes népi hangszerek készítésének folyamata, módjai, fortélyai

A népi hangszerek díszítése. Hangszeresztétika

12.3.3. A népi hangszerek karbantartása és javítása

45 óra

A hangolás, intonálás, szabályozás kérdései

A hangszerkezelés alapjai

A mindennapi hangszer karbantartás

A hangszerek hibáinak felismerése, a hangszerjavítás lehetőségei

Restaurálás, újjáépítés lehetősége a népi hangszereknél
Munkavédelmi szabályok

12.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Szaktanterem, hangszerműhely

12.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

12.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat		x		
2.	bemutató		x		
3.	szemléltetés		x		audiovizuális eszközök
4.	házi feladat	x			

12.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése		x		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre		x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			

2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x			
3.2.	rajz készítése leírásból	x			
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
4.2.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
5.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
6.	Gyakorlati munkavégzés körében				
6.1.	Műveletek gyakorlása		x		
6.2.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján		x		

12.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.